

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.210/2019/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Kónya István, a tanács elnöke
Dr. Bartkó Levente, előadó bíró
Dr. Márki Zoltán, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: nyilvános ülés

Az ülés napja: 2019. június 18.

Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): III. rendű

Első fok: Debreceni Járásbíróság, 1.B.1582/2016/245., ítélet, tárgyalás,
2017. július 10.

Másodfok: Debreceni Törvényszék, 2.Bf.467/2017/40., ítélet, nyilvános ülés,
2018. január 31.

Az indítvány előterjesztője: a III. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A lopás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a a III. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Debreceni Járásbíróság 1.B.1582/2016/245. számú, illetőleg a Debreceni Törvényszék 2.Bf.467/2017/40. számú ítéletét a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A III. rendű terheltet a Debreceni Járásbíróság a 2017. július 10. napján kihirdetett 1.B.1582/2016/245. számú ítéletével társtettesként elkövetett orgazdaság büntette [Btk. 379. § (1) bekezdés c) pont, (6) bekezdés b) pont] miatt 2 év börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 4 évi próbaidőre felfüggesztette azzal, hogy a végrehajtás elrendelése esetén a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, egyben 1.000.000 forint erejéig vagyonelkobzást rendelt el. Rendelkezett a további járulékos kérdésekről.
- [2] A Debreceni Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. január 31. napján meghozott

2.Bf.467/2017/40. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a III. rendű terhelt esetében a próbaidő tartamát 5 évre súlyosította. Rendelkezett továbbá a járulékos kérdésekről.

II.

- [3] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a III. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját megjelölve, a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt kiszabott törvénysértő büntetésre tekintettel, elsődlegesen azonban a III. rendű terhelt felmentése, míg másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítése érdekében.
- [4] A védő álláspontja szerint a III. rendű terhelt terhére megállapított orgazdaságot csak a tényállásban felsorolt bűncselekményből származó árura, termékre vagy dologra lehet elkövetni, a helyébe lépő készpénzre nem. Kétséget kizáróan azokról lehet megállapítani, hogy az I. rendű terhelt által elkövetett lopási cselekményekből származnak, így ide tartoznak a házkutatások alkalmával lefoglalt ékszerek, azonban a további belföldi és külföldi fizetőeszközökről ez már nem állapítható meg. A cselekmény minősítésénél így a házkutatások során lefoglalt összesen 50.955.460 forint értékű ékszer értékéből kellett volna kiindulni. A védő tévesnek tartotta az elkövetési értékek összeadását is. Kifejtette, hogy az alapcselekmények elkövetése alkalmoszerű volt, az ország több területét ölelte fel, ezért az egységes elhatározás nem állapítható meg, illetve az elkövetési időpontok alapján a rövid időközönkénti elkövetés sem áll fenn, mivel volt olyan időszak, amikor több mint 6 hónap telt el az elkövetési idők között. Eszerint legfeljebb 2 rendbeli cselekmény állapítható meg a III. rendű terhelt terhére. Vitatta továbbá, hogy a III. rendű terhelt tudta volna, hogy az adott dolgok olyan bűncselekményből származnak, amelyek az orgazdaság törvényi tényállásában felsoroltak, ilyen megállapítás hiányában legfeljebb a haszonszerzés végett elkövetett bűnpártolás büntette állapítható meg, amelynek enyhébb a büntetési tétele.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.288/2019/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben alaptalannak tartotta. Indokai szerint a védő a megállapított elkövetési érték kifogásolásával, az általa elfogadhatónak tartott elkövetési érték alapulvételével, továbbá az egyes lopási cselekmények elkövetés idejének figyelmen kívül hagyásával részben az irányadó tényállástól eltérő tényekre alapította eltérő álláspontját, azaz a tényállás megalapozottságát vitatta, ami felülvizsgálatban kizárt.
- [6] Az irányadó tényállás lényege szerint pedig a III. rendű terhelt az I. rendű terhelt által elkövetett, az I-XXXIV. tényállási pontokban részletezett bűncselekményekből származó vagyonból tartotta el magát a család többi tagjával együtt, az I. rendű terhelt által elkövetett bűncselekményekről pedig tudomással bírt. Ennek megfelelően az értéktárgyak megszerzésében, elrejtésében és elidegenítésében részt vett, az abból származó vagyont mindennapi megélhetésére fordította. Ezen magatartásával a III. rendű terhelt és társai az orgazdaságot társtettesként valósították meg.
- [7] Az ügyészi álláspont szerint az orgazdaság helyett a bűnpártolás szóba sem jöhet, legfeljebb pénzmosás büntette merülhetne fel, azonban e minősítés mellett sem tekinthető törvénysértőnek a kiszabott joghátrány. Az átiratban foglaltak szerint elmaradt a III. rendű terhelt cselekményének folytatólagosan elkövetettkénti minősítése, azonban a kiszabott büntetést ez nem teszi törvénysértővé. A védő által indítványozott 2 rendbeli minősülése a cselekményeknek a III. rendű terheltre hátrányos lenne, mivel halmazati büntetést kellene kiszabni. Eszerint a cselekmény minősítését és a kiszabott büntetést kifogásoló részében az indítvány alaptalan.
- [8] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat a III. rendű terhelt tekintetében hatályában tartsa fenn.
- [9] A Kúria a Be. 660. § (2) bekezdés b) pontja alapján nyilvános ülést tartott.
- [10] A védő a felülvizsgálati indítványban foglaltakat fenntartotta, miként a Legfőbb Ügyészség képviselője is az átiratában írtakat.
- [11] A III. rendű terhelt a védőjéhez csatlakozott.

III.

- [12] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős ítélettel szemben jogi - nem ténybeli - okból terjeszthető elő. A Be. 648. §-a szerinti felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen van helye, és kizárólag a Be. 648. § a)-c) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.
- [14] A felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A Be. 659. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt és eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [15] Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálatban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vitatható. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [16] A III. rendű terhelt védője a felülvizsgálati indítvány jogalapjaként a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontját jelölte meg, mely szerint felülvizsgálatnak van helye, amennyiben a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabott ki.
- [17] A felülvizsgálatban irányadó jogerős tényállásból a Kúria az alábbiakat emeli ki a III. rendű terhelt vonatkozásában:

Az I. rendű terhelt és családja II. rendű, III. rendű és IV. rendű terhelt a cselekmények időszakában 2013 januárjától 2015 júniusáig lényegében munkahellyel, rendszeres legális jövedelemmel nem rendelkezett, mindössze a III. rendű terheltnek volt a vagyoni helyzetükhöz képest elenyésző jövedelme.

A terheltek, így a III. rendű terhelt is, az I. rendű terhelt által elkövetett I-XXXIV. tényállásokban részletezett lopási bűncselekményekből származó vagyonból, az eltulajdonított készpénzből, vagyontárgyak értékesítéséből tartották el magukat. Ez a családnak az átlagos életszínvonalat jóval meghaladó szintű megélhetést és jelentős vagyongyarapodást biztosított. Az I. rendű terhelt által elkövetett bűncselekményekről a családnak, így a III. rendű terheltnek tudomása volt.

A nyomozó hatóság az I. rendű terhelt elfogása napján, 2015. június 13-án házkutatást tartott, ahol is többek között a III. rendű terhelt által használt szobából is nagy mennyiségű arany-, ezüst- és márkás biszmu ékszerek, nagy értékű karórák, valamint belföldi és külföldi készpénz került lefoglalásra. Az I. rendű terhelt előzetes letartóztatásának elrendelését követő mintegy 1 év elteltével, 2016. június 2. napján tartott ismételt házkutatás során további, a II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek által elrejtett és az előzőekben írt bűncselekményekből származó arany-, ezüst- és biszmu ékszerek és nagy értékű karórák kerültek feltalálásra, továbbá a II. rendű terhelt ruházatából külföldi készpénz és az általa vezetett „könyvelés”. A bűncselekményekből származó vagyontárgyak túlnyomó része fel nem tárható módon értékesítésre került, melyből a terheltek különböző ingó és ingatlan vagyontárgyakat vásároltak, így a III. rendű terhelt részére is. A II. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltek tudva arról, hogy az I. rendű terhelt által a lakásba vitt értéktárgyak bűncselekmény elkövetéséből származnak, annak megszerzésében, elrejtésében és elidegenítésében részt vettek és az abból származó vagyont a mindennapi megélhetésükre fordították.
- [18] A Btk. 379. § (1) bekezdés c) pontja szerint, aki lopásból származó dolgot vagyoni haszon végett megszerez, elrejt vagy elidegenítésében közreműködik, gazdaságot követ el.
- [19] A jogerős tényállás alapján az I. rendű terhelt jelentős időszakot átívelő rendszeres lopási cselekményeivel biztosította a családja (felesége és két lánya), így a III. rendű terhelt megélhetését, hosszú távon erre rendezkedtek be.
- [20] Az I. rendű terhelt - III. rendű terhelt által is tudottan - lopási cselekményeiből származó javakat a

család különféle módokon felhasználta, felélte, befektette, ingót, ingatlant vett érte stb., de mindenekelőtt megszerezte.

- [21] A megszerzéssel a családtagok, így a III. rendű terhelt orgazda cselekménye befejezett, az elkövetési magatartások további fordulatainak, így az elrejtésnek, az elidegenítésben való közreműködésnek a megvalósítása ezen nem változtatnak. Ellenben kétséget nem hagyva jelzik a család, a III. rendű terhelt tudatosságát, bűnös szándékát. A szándékegység a családon belül egyértelmű, az, hogy éppen kinek mennyi jutott a megszerzett értékből, illetve miként realizálták a hasznot, az ügy sajátossága, a család egysége miatt közömbös.
- [22] A jogerős tényállás alapján téves az a védelmi felvetés, hogy a III. rendű terhelt cselekménye legfeljebb bűnpártolásnak minősítendő. A bűnpártoló ugyanis alapvetően az alaphűncselekmény elkövetője érdekében cselekszik, még ha adott esetben azt haszonszerzés végett teszi is. Jelen ügyben azonban nem a III. rendű terhelt (és családja többi tagja) cselekedett az I. rendű terhelt érdekében, hanem éppen fordítva, az I. rendű terhelt követte el a lopási cselekményeket a III. rendű terhelt, illetve családja érdekében, valamennyien a bűncselekményekből származó haszonból élve.
- [23] Az irányadó tényállás szerint valamennyi lopott értéket a család javára fordították, így a védő elkövetési értéket vitató kifogásai tényálláson kívüliek, felülvizsgálat részét nem képezik. Az orgazdaság elkövetési értékét pedig az alaphűncselekmények elkövetési értéke határozza meg, következésképpen az nem volt kétséges, azt nyilvánvalóan nem csupán a házkutatások során még fellelt, bűncselekményből származóként azonosított ingók értéke határozta meg.
- [24] A III. rendű terhelt, illetve a család tagjai által megszerzett értékek felélése, a haszon realizálása folyamatos volt, az egység-többség elhatárolását az I. rendű terhelt lopási cselekményeinek eseti jellegét hangsúlyozva kifogásoló védői érvelés nem helytálló. Nyilvánvalóan alaptalan az a felvetés, hogy az I. rendű terhelt lopási cselekményei alkalmoszerűek, eseti jellegűek, ellenkezőleg, azok rendszeresek, folyamatosak, üzletszerűek voltak. Másrészt pedig a felülvizsgálat személyre szabott, így a III. rendű terhelt védőjének az I. rendű terhelt cselekményeit érintő eltérő jogi álláspontja nem része a felülvizsgálatnak.
- [25] Az ügyészi átiratban felvetett pénzmosás bűncselekménye nem konkurál jelen ügyben az orgazdaság bűncselekményével, a pénzmosás esetén a védett jogtárgy alapvetően más, mint a jelen cselekményt illetően. A folytatóság kérdése pedig nem befolyásolja a III. rendű terhelt terhére megállapított bűncselekmény minősítésének törvényességét, és a helyes minősítéshez kapcsolódó törvényi keretek között, enyhítő szakasz alkalmazásával kiszabott büntetés pedig nem törvénysértő.
- [26] Fentiekre tekintettel a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján a III. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.

IV.

- [27] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 458. § (3) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [28] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt elöterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt elöterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Bartkó Levente s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző